

Jordbruksutskottets betänkande

1983/84:38

om ändring i lagen (1950:596) om rätt till fiske (prop. 1983/84:159)

Propositionen

I proposition 1983/84:159 har regeringen (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att anta förslag till lag om ändring i lagen (1950:596) om rätt till fiske. Lagrådet har yttrat sig i ärendet.

I propositionen föreslås flera skärpningar i fråga om sanktionerna vid brott mot fiskelagstiftningen. Vid överträdelse av bestämmelser som gäller trålfiske – t. ex. om sådant fiske bedrivs utan tillstånd i den svenska fiskezonen – föreslås påföljden kunna bli normerade böter, vilka bestäms med hänsyn till motorstyrkan i det fiskefartyg som använts vid brottet. Är motorstyrkan 1 000 hästkrafter, kan ett högsta bötesstraff på 100 000 kr. dömas ut. Vidare föreslås vidgade möjligheter till förverkande av fångst och fiskeredskap, ändrade beslagsbestämmelser, delvis nya bestämmelser om förordnande av fisketillsynsmän samt ändrade besvärregler.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1984.

Lagförslaget

Det till propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1950: 596) om rätt till fiske dels att 34, 35 a, 36, 36 a, 37, 39 och 41 §§ skall ha nedan angivna lydelse, dels att i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 35 c, 36 b, 36 c och 37 a §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som *uppsåtligen* eller av oaktsamhet

1. utan lov bedriver fiske som hör under annans enskilda fiskerätt eller enligt denna lag *må* bedrivas endast efter tillstånd av myndighet, eller

Föreslagen lydelse

34 §¹

Den som *med uppsåt* eller av oaktsamhet

1. utan lov bedriver fiske som hör under annans enskilda fiskerätt eller enligt denna lag *får* bedrivas endast efter tillstånd av myndighet, eller

¹ Senaste lydelse 1969: 339.

Nuvarande lydelse

2. bryter mot föreskrift, som meddelats med stöd av 16, 22 eller 24 §, dömes för olovligt fiske till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot

1. föreskrift som meddelats med stöd av 33 f §, i de fall som särskilt anges i sålunda meddelad föreskrift,

2. fiskeförbud som meddelats för visst område i anledning av företag enligt vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre lag.

Den som gör sig skyldig till försök eller förberedelse till brott, för vilket föreskrivits påföljd enligt första stycket 1, dömes, i de fall som särskilt anges i föreskrift meddelad med stöd av 33 f §, till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Föreslagen lydelse

2. bryter mot föreskrift, som meddelats med stöd av 16, 22 eller 24 §,

döms för olovligt fiske till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte annat följer av 35 c §.

35 a §²

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot

1. föreskrift som meddelats med stöd av 33 f §, i de fall som särskilt anges i sålunda meddelad föreskrift, om inte annat följer av 35 c §,

2. fiskeförbud som meddelats för visst område i anledning av företag enligt vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre lag.

Den som gör sig skyldig till försök eller förberedelse till brott, för vilket föreskrivits påföljd enligt första stycket 1, döms, i de fall som särskilt anges i föreskrift meddelad med stöd av 33 f §, till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

35 c §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bedriver trålfiske i strid mot meddelade föreskrifter eller utan tillstånd av myndighet i fall då sådant krävs döms till böter, lägst ettusen kronor och högst ett krontal motsvarande etthundra gånger antalet hästkrafter (DIN) i motorn på det fiskefartyg som använts för bogsering av trålen, eller fängelse i högst sex månader.

36 §³

Fångst som någon har erhållit genom annat brott enligt denna lag än överträdelser av 33 a, 33 b eller 33 d § och som ej enligt 37 § tredje stycket behållits av fiskerättshä-

Fångst som någon har erhållit genom annat brott enligt denna lag än överträdelser av 33 a, 33 b eller 33 d § och som ej enligt 37 § sjätte stycket behållits av fiskerättshä-

² Senaste lydelse 1983: 652.

³ Senaste lydelse 1975: 176.

Nuvarande lydelse

varen skall förklaras förverkad, om det *ej* är uppenbart *obilligt*.

Fiskeredskap, som har använts som hjälpmedel vid annat brott enligt denna lag än överträdelse av 33 a § första stycket eller 33 b § får förklaras förverkat, om det *är påkallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligga*. Vad som nu har sagts skall *äga motsvarande tillämpning* på förankringsanordning eller annat föremål som använts vid överträdelse av 33 a § andra stycket.

Första och andra styckena *skola*, i de fall som särskilt *angivas* i föreskrift meddelad med stöd av 33 f §, *äga motsvarande tillämpning* i fråga om fångst som erhållits genom brott mot sålunda meddelad föreskrift samt i fråga om fiskeredskap som använts som hjälpmedel vid sådant brott.

Påträffas i ett parti fisk sådan fisk som enligt föreskrift meddelad med stöd av 33 f § skall förklaras förverkad på den grund att den fångats under otillåten tid eller icke håller föreskrivet minimimått, skall hela partiet förklaras förverkat. Vad som nu har sagts gäller dock ej, om innehavaren av partiet genast på egen bekostnad låter trovärdig person sortera bort den övriga fisken eller om förverkande av hela partiet skulle vara uppenbart obilligt.

I stället för fångsten eller redskapet kan dess värde förklaras förverkat.

Föreslagen lydelse

varen skall förklaras förverkad, om det *inte* är uppenbart *oskäligt*.

Fiskeredskap, som har använts som hjälpmedel vid annat brott enligt denna lag än överträdelse av 33 a § första stycket eller 33 b § *skall* förklaras förverkat, om det *inte är oskäligt*. Vad som nu har sagts skall *tillämpas även* på förankringsanordning eller annat föremål som använts vid överträdelse av 33 a § andra stycket.

Första och andra styckena *skall*, i de fall som särskilt *anges* i föreskrift meddelad med stöd av 33 f §, *tillämpas även* i fråga om fångst som erhållits genom brott mot sålunda meddelad föreskrift samt i fråga om fiskeredskap som använts som hjälpmedel vid sådant brott.

I stället för fångsten eller redskapet kan dess värde *helt eller delvis* förklaras förverkat. *Kan bevisning om värdet inte alls eller endast med svårighet föras, får värdet uppskattas till ett belopp som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.*

36 a §⁴

Har någon i strid mot föreskrift som meddelats med stöd av 33 f §

Har någon i strid mot föreskrift som meddelats med stöd av 33 f §

⁴ Senaste lydelse 1975: 176.

Nuvarande lydelse

till riket infört eller sökt införa fisk eller inom riket saluhållit, utbjudit, sålt eller i återförsäljningssyfte köpt fisk som *icke* håller föreskrivet minimimått, skola 36 § första, fjärde och femte styckena äga motsvarande tillämpning. Härvid skall den fisk som varit föremål för olovlig befattning anses såsom olagligen fångad.

Föreslagen lydelse

till riket infört eller försökt införa fisk eller inom riket saluhållit, utbjudit, sålt eller i återförsäljningssyfte köpt fisk som *inte* håller föreskrivet minimimått, skall fisken förklaras förverkad om det inte är uppenbart oskäligt. I sådana fall får bestämmelserna i 36 § fjärde stycket och 36 b § första och andra styckena tillämpas.

36 b §

Skall förverkande enligt 36 § ske av fångst, som påträffas ombord på ett fiskefartyg som använts till fisket, får hela fångsten förklaras förverkad, om det inte kan utredas hur stor del av fångsten som har tagits olagligt eller olovligt.

Påträffas i annat fall i ett parti fisk sådan fisk som enligt föreskrift meddelad med stöd av 33 f § skall förklaras förverkad på den grund att den fångats under otillåten tid eller inte håller föreskrivet minimimått, skall hela partiet förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Bestämmelserna i 36 § fjärde stycket får tillämpas även i de fall som anges i första och andra styckena.

36 c §

I mål om förverkande enligt denna lag är befälhavaren på ett fiskefartyg som använts vid brott mot lagen eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av denna behörig att föra talan på ägarens vägnar i fråga om egendom som ägs av någon annan än befälhavaren.

37 §⁵

Ertappas någon å bar gärning, då han bryter mot denna lag, eller anträffas redskap, som använts vid sådant brott, utsatt i vattnet, må

Ertappas någon på bar gärning, då han bryter mot denna lag, eller anträffas redskap, som använts vid sådant brott, utsatt i vattnet, får

⁵ Senaste lydelse 1970: 193.

Nuvarande lydelse

fisketillsynsman som förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, må dock, därest för beslaget ej tillika föreligger annan grund än i denna lag är stadgad, utan anmälan behållas av fiskerätts-havaren.

Föreslagen lydelse

fångst och redskap samt fiskefartyg eller annat, som kan antas ha betydelse för utredning om brottet eller bli föremål för förverkande, tas i beslag.

För att kontrollera efterlevnaden av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får undersökning ske av fisk, fiske-redskap, fisksump eller fiskefartyg som använts vid fisket.

Befogenheterna enligt första och andra styckena tillkommer därtill behörig tjänsteman vid tullverkets kustbevakning och därtill förordnad fisketillsynsman.

Om fisket kränker enskild fiskerätt, tillkommer befogenheten enligt första stycket även vederbörande rättsägare eller den som handlar på hans uppdrag.

Överträdelser av fiskeförfattningar skall skyndsamt anmälas till polis- eller åklagarmyndigheten. Därvid skall anges om egendom tagits i beslag enligt första stycket eller om en undersökning enligt andra stycket har gjorts. Gäller en sådan anmälan beslag, skall den som tar emot anmälan förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller den som handlar på hans uppdrag, får dock, om det för beslaget inte finns någon annan grund än som föreskrivs i denna lag, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

37 a §

För tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter, som har meddelats med stöd av lagen, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utse fisketillsynsmän.

En fisketillsynsman får förordnas att ta egendom i beslag och att utföra sådana undersökningar som avses i 37 § andra stycket.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*39 §⁶

Finnes uppenbart att fiskeredskap utsatts eller anordning vidtagits i strid med vad som gäller om fiskådra, och följer ej rättelse genast efter det tillsägelse skett, får på ansökan av den som lider skada kronofogdemyndigheten i orten, sedan myndigheten med trovärdig person hållit syn på stället, meddela nödig handräckning på den tredskandes bekostnad. Kostnaden får tas ut med tillämpning av vad i utsökningsbalken sägs om uttagande av förrättningskostnader.

Detsamma skall gälla, om någon begagnar av länsstyrelsen fastställt märke för redskap eller notvarp på sätt som är ägnat att obehörigen avhålla annan från att fiska.

Beröres allmänt fiskeriintresse, må även allmän åklagare, statens fiskeritjänsteman eller av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen förordnad fisketillsynsman göra ansökan om handräckning.

Berörs allmänt fiskeriintresse, får även allmän åklagare, statens fiskeritjänsteman eller en därtill förordnad fisketillsynsman göra ansökan om handräckning.

41 §⁷

Länsstyrelsens beslut i sådana ärenden som avses i 24, 28 eller 29 § överklagas hos kammarrätten genom besvär inom två månader efter det klaganden fick del av beslutet.

Fiskenämndens beslut i sådant ärende som avses i 30 § överklagas hos fiskeristyrelsen genom besvär inom tre veckor efter det klaganden fick del av beslutet. Fiskeristyrelsens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

Beslut enligt denna lag av en förvaltningsmyndighet överklagas i övriga fall inom den tid som anges i första stycket hos regeringen genom besvär.

Vederbörande fiskeriintendent är på grund av sin befattning behörig att föra talan i ärende som avses i första, andra eller tredje stycket.

Då beslut som en myndighet meddelar enligt denna lag angår så många att en avskrift av beslutet inte lämpligen kan tillställas var och en av dem, skall delgivning ske enligt 17 § delgivningslagen (1970:428).

Länsstyrelsens beslut i sådana ärenden som avses i 24, 28 eller 29 § får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Fiskenämndens beslut i sådant ärende som avses i 30 § får överklagas hos fiskeristyrelsen genom besvär. Fiskeristyrelsens beslut får överklagas hos regeringen genom besvär.

Vederbörande fiskeriintendent är på grund av sin befattning behörig att föra talan i ärende som avses i första eller andra stycket.

Då ett beslut som en myndighet meddelar enligt denna lag angår så många att en avskrift av beslutet inte lämpligen kan tillställas var och en av dem, skall delgivning ske enligt 17 § delgivningslagen (1970:428).

⁶ Senaste lydelse 1981: 855.

⁷ Senaste lydelse 1981: 534.

Nuvarande lydelse

Beslut, som avses i 22, 28 och 29 §§, skall gälla utan hinder av att det har överklagats, om inte annat förordnas. Om det finns särskilda skäl, får fiskenämnden förordna att även sådant beslut, som avses i 30 §, skall gälla med omedelbar verkan.

Föreslagen lydelse.

Beslut, som avses i 28 och 29 §§, skall gälla utan hinder av att det har överklagats, om inte annat förordnas. Om det finns särskilda skäl, får fiskenämnden förordna att även sådant beslut, som avses i 30 §, skall gälla med omedelbar verkan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984. Lagen gäller ej beträffande gärning som har begåtts före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om överklagande av beslut som har meddelats före den 1 juli 1984.

Motion

I motion 1983/84:2872 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att 35 c § i lagen (1950:596) om rätt till fiske får följande lydelse:

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bedriver fiske i strid mot meddelade föreskrifter eller utan tillstånd av myndighet i fall då sådant krävs döms till böter, lägst ettusen kronor och högst ett krontal motsvarande etthundra gånger antalet hästkrafter (DIN) i motorn på det fiskefartyg som använts för fisket, eller fängelse i högst sex månader, samt

2. att riksdagen beslutar att trålfisket skall anses avslutat när tyngderna är upphissade i galgen.

Utskottet

Den fiskerättsliga lagstiftningen får alltmer en internationell betydelse. Kuststaterna har under senare årtionden upprättat fiskezoner eller ekonomiska zoner utanför det egna territorialvattnet. Yrkesfisket i dessa zoner, i den mån det bedrivs av utländska fiskare, grundas på överenskommelser som ger fiskare från ett land möjlighet att fiska på vatten som omfattas av ett annat lands fiskerijurisdiktion. Den svenska fiskezonen omfattar vissa havsområden utanför Sveriges sjöterritorium. Gränserna för den svenska fiskezonen anges i förordningen (1977:642) om den svenska fiskezonens omfattning.

Ett uppmärksammat inslag i utvecklingen under de senaste åren har varit att antalet överträdelser av fiskelagstiftningen ökat. Detta gäller särskilt olovligt fiske i den svenska fiskezonen. Av hänsyn till vården om fiskbestånden är det synnerligen angeläget att trålfiske bedrivs i enlighet med gällande regler.

Jämfört med motsvarande utländska sanktionssystem leder de svenska reglerna om dagsböter i allmänhet till i sammanhanget obetydliga påföljder.

Sverige har föreslagit nordiska överläggningar för att samordna sanktionsreglerna på fiskets område. Sådana överläggningar har dock inte kommit till stånd.

Vid flera tillfällen har krav framförts – i riksdagen, från yrkesfiskarna och deras organisationer samt från myndigheter som är verksamma på området – om strängare och effektivare sanktioner vid allvarliga överträdelser av den fiskerättsliga lagstiftningen.

Jordbruksministern har bl. a. i riksdagen framfört uppfattningen att tillsyn, sanktioner och faktiska ingripanden så långt som möjligt bör vara likartade i de länder vilkas fiskare fiskar i ländernas fiskezoner. Enligt propositionen är det motiverat att skärpa såväl de svenska bestämmelserna som tillämpningen av dem.

Mot den sålunda tecknade bakgrunden har en departementspromemoria upprättats i jordbruksdepartementet (Ds Jo 1983:16) om skärpta sanktioner vid brott mot fiskelagstiftningen. Däri föreslås att bestämmelser om normerade böter vid olovligt eller olaga trålfiske samt ändrade regler om förverkande och beslag och om fisketillsyn införs i lagen (1959:596) om rätt till fiske (FL). Promemorian har remissbehandlats.

Propositionen bygger på förslagen i departementspromemorian. Regeringen föreslår en skärpning av sanktionerna inom ramen för den gällande lagstiftningen. Dagsböter bör inte längre användas som påföljd vid olovligt och olaga trålfiske. Den som begår ett sådant brott föreslås i stället bli dömd att betala normerade böter, beräknade på grundval av motorstyrkan i det fiskefartyg som används vid brottet. Förslaget innebär att bötesbeloppen kommer att bli betydligt högre i fortsättningen.

Jordbruksministern framhåller i propositionen att de nya ansvarsbestämmelserna endast bör avse olaga eller olovligt trålfiske. De överträdelser som givit anledning att överväga skärpta sanktioner vid brott mot fiskelagstiftningen har nämligen skett i samband med trålfiske. Genom att reglerna utformas så att de träffar trålfisket kommer det viktigaste syftet med lagändringen att uppnås, framhåller han, nämligen att öka respekten för den svenska lagstiftningen. Trålfisket är mycket effektivt som fiskemetod och kan utgöra ett hot mot utfiskning eller beståndshotande överfiskning om det inte hålls under kontroll. Det bör även finnas en enhetlig beräkningsgrund för de brott som omfattas av reglerna om normerade böter. För trålfiske finns det sedan länge en tillämpad definition. Den återfinns numera i 12 § fiskeriförordningen. Motsvarande definitioner finns inte för andra redskaps typer.

Böterna skall enligt förslaget bestämmas till lägst ettusen kronor och högst ett krontal motsvarande etthundra gånger antalet hästkrafter (DIN) i motorn på det fiskefartyg som använts för bogsering av trålen. Motorstyrkan är nämligen av avgörande betydelse för hur stor trål som ett fartyg förmår bogsera och därmed också för resultatet av fisket. Genom att motorstyrkan är avgörande för infiskningskapaciteten kan straffet bestämmas i direkt

förhållande till vinst som varit åsyftad eller möjlig vid varje tillfälle. Det fångstredskap som vid olaglig användning innebär eller kan innebära störst skada på fiskbestånden medför med detta system också det strängaste straffet.

I propositionen föreslås även skärpning av förverkandereglererna i FL. Dessa regler har avseende även på andra brott än olagligt trålfiske. Slutligen föreslås vissa ändringar av reglerna om fisketillsyn.

Utskottet vill för sin del framhålla att det är angeläget att de bestämmelser som utfärdats till skydd för fiskbestånden i Sveriges territorialvatten och den svenska fiskezonen efterlevs. Utskottet instämmer därför i den bedömning som görs i propositionen att det är motiverat att skärpa såväl de svenska sanktionsbestämmelserna som tillämpningen av dem. Den föreslagna straffskärpningen bör vara ägnad att förbättra efterlevnaden av fiskereglererna.

Enligt utskottets mening hade det varit önskvärt att de nordiska länderna samordnat sina sanktionsregler på fiskets område. Som framgår av propositionen har Sverige föreslagit nordiska överläggningar i detta syfte. Utskottet utgår från att regeringen, sedan de nya reglerna prövats någon tid, tar ett förnyat initiativ till nordisk samordning.

EG-kommissionen i Bryssel har enligt vad utskottet erfarit informerats om huvudpunkterna i propositionen.

Som framgår av den lämnade översikten föreslås i propositionen att normerade böter införs som påföljdsform vid otillåtet trålfiske i vissa fall. Bestämmelser härom föreslås upptagna i en ny 35 c § i lagen om rätt till fiske. Lagrådet har inte haft något att erinra mot förslaget om normerade böter i och för sig men anser att det hade varit värdefullt att få belyst i vad mån förutsättningar saknas för att i fiskelagen införa en sanktionsavgift liknande vattenföreningssavgiften.

De grundläggande bestämmelserna om böter finns i brottsbalken, främst 25 kap. Enligt bestämmelserna skall böter som huvudregel ådömas i dagsböter. Har det i en straffskala satts ut ett maximibelopp som inte överstiger 1 000 kr. skall böterna ådömas omedelbart i pengar (penningböter). En särskild form av penningböter utgör normerade böter. Sådana böter bestäms efter en särskild beräkningsgrund. Normerade böter förekommer numera bara i någon enstaka författning, bl. a. lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled (77 §). Som ett alternativ till bötesstraffet har på senare tid införts ett system med sanktionsavgifter på olika områden. En sanktionsavgift kan, till skillnad mot bötesstraffet, riktas också mot juridiska personer, och den syftar till att eliminera det intresse av att skaffa sig obehöriga vinster som kan ligga bakom regelöverträdelse av olika slag (se JuU 1981/82:53). Exempel på författningar där sanktionsavgift har införts erbjuder miljöskyddslagen (1969:387) som innehåller stadgande om miljöskyddsavgift och lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg (vattenföroreningsavgift).

När det gäller ansvarsbestämmelserna mot olaga eller olovligt trålfiske vill

utskottet först och främst slå fast att dessa bör utformas som ett straffstadgande; sanktionsavgift bör således inte övervägas som huvudpåföljd. Dagsböter är inte alltid en effektiv påföljd när det gäller brott som begåtts i näringsverksamhet. Det sagda gäller i än högre grad rena penningböter, eftersom dessa ju kan bestämmas till högst 1 000 kr. Däremot kan enligt utskottets mening normerade böter utgöra en ändamålsenlig påföljd på det område som här är aktuellt. Den beräkningsgrund för böterna som anges i lagförslaget anser utskottet vara rättvisande och torde ge möjlighet att utdöma ett straff som är ekonomiskt kännbart.

Med det anförda godtar utskottet det förslag till straffbestämmelse som föreslås i propositionen.

I kommittémotion 2872 framhåller Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) att det är angeläget att en ändring kommer till stånd beträffande straffsatsernas storlek. En brist i det nya förslaget är dock enligt motionen att det olaga fritidsfiske som pågår inte blir föremål för straffskärpning. Skärpta straff endast vid trålfiske medför även att hotet mot Östersjöns laxbestånd består. Motionärerna föreslår därför en ändring av förslaget av innebörd att de nya skärpta bötesreglerna även skall gälla vid olaga och olovligt fiske med andra redskap än trål (yrkande 1). Motionärerna yrkar även att nu gällande regler ändras vad gäller när trålfisket skall anses avslutat. Fisket skall enligt motionen anses avslutat när tyngderna är upphissade i galgen, dvs. när trålen inte längre fångar (yrkande 2). Det kan ta flera timmar att bärga fångsten efter det. Fartyget, som då ej är manöverfärdigt, kan med vind och stömmar driva tiotals sjömil, framhåller motionärerna.

Som motionärerna påpekar omfattar de föreslagna straffskärpningarna endast trålfiske. Någon motsvarande skärpning föreslås icke vid annat otillåtet fiske såsom fritidsfiske eller laxfiske. När det gäller otillåtet laxfiske anser utskottet att åtgärder bör vidtas utan omgång för att skydda bestånd som hotas av utfiskning. Som jordbruksministern påpekar inrymmer emellertid frågan om laxfisket ett betydligt större problemkomplex än vad som kan lösas genom ansvarsbestämmelser om normerade böter. Frågan om förutsättningarna för det svenska laxfisket har varit föremål för en utredning av en särskild utredare som nyligen redovisat sina överväganden och förslag till åtgärder i en departementspromemoria (Ds Jo 1984:5) Lax. Utskottet utgår från att regeringen efter beredning lägger fram förslag i syfte att skydda laxbeståndet. När det gäller sanktioner mot olaga och olovligt fritidsfiske konstaterar utskottet att förutsättning torde saknas för att utdöma normerade böter vid sådant fiske.

I motionen yrkas även på ändring av reglerna för trålfiske. Enligt 5 kap. 1 § fiskeristyrelsens kungörelser om fisket i Östersjön resp. i Kattegatt och Skagerrak m. m. (FIFS 1983:8 och 9) skall trålfiske anses pågå från det att redskapet utlagts i vattnet till dess att fångsten och redskapet bärgats ombord. Motionärerna anser som tidigare nämnts att fisket skall vara avslutat så snart tyngderna är upphissade i galgen. Då kan ytterligare fisk ej

fångas, men bärgningen av trålen kan ta flera timmar varunder fartyget kan driva flera sjömil.

Utskottet hade hösten 1983 att ta ställning till en liknande motion. Den avslogs med motiveringen att det framför allt är angeläget att fasta regler gäller för fisket nära trålfiskegränsen. Utskottet åberopade även ett uttalande av fiskeristyrelsen som understrukit att fiskegränsen fastställts i fiskets långsiktiga intresse, för att bevara fiskbestånden. För att underlätta tillsynen av fisket var det angeläget att lägga fast den anförda regeln (JoU 1983/84:4).

Utskottet finner liksom tidigare icke anledning att frångå fiskeristyrelsens ståndpunkt i denna fråga. Motionen avstyrks således i sin helhet.

Vad som i övrigt anförs i propositionen föranleder inget särskilt yttrande från utskottets sida. Regeringens förslag tillstyrks således.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:2872 yrkande 1 antar förslaget till lag om ändring i lagen (1950:596) om rätt till fiske,
2. att riksdagen avslår motion 1983/84:2872 yrkande 2.

Stockholm den 17 maj 1984

På jordbruksutskottets vägnar
EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Hans Wachtmeister (m), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), John Andersson (vpk), Åke Selberg (s), Bengt Kronblad (s), Lennart Brunander (c), Bo Arvidson (m) och Lars Ernestam (fp).

Reservationer

1. Otillåtet fiske med andra redskap än trål

Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Bo Arvidson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Som motionärerna" och slutar med "sådant fiske" bort ha följande lydelse:

Som motionärerna påpekar är det en brist i förslaget att det olaga fritidsfiske som pågår inte blir föremål för straffskärpning. Här försiggår otillåtet fiske med nät och handredskap både av svenska och utländska medborgare, ett fiske som i verkligheten inte får några påföljder eller tillräckligt avskräckande sådana.

Skärpta straff endast vid olaga och olovligt trålfiske medför vidare att hotet mot Östersjöns laxbestånd består. Innebörden härav är att det även i fortsättningen kan bli lönsamt för utländska fiskare att tjuvfiska i den svenska zonen. Utskottet tillstyrker således att riksdagen antar den nya 35 c § FL i den lydelse som föreslås i motionen.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:2872 yrkande 1 antar förslaget till lag om ändring i lagen (1950:596) om rätt till fiske med den ändringen att 35 c § erhåller följande som *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

35 c §

Regeringens förslag

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bedriver *trålfiske* i strid mot meddelade föreskrifter eller utan tillstånd av myndighet i fall då sådant krävs döms till böter, lägst ettusen kronor och högst ett krontal motsvarande etthundra gånger antalet hästkrafter (DIN) i motorn på det fiskefartyg som använts för *bogsering av trålen*, eller fängelse i högst sex månader.

Reservanternas förslag

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bedriver *fiske* i strid mot meddelade föreskrifter eller utan tillstånd av myndighet i fall då sådant krävs döms till böter, lägst ettusen kronor och högst ett krontal motsvarande etthundra gånger antalet hästkrafter (DIN) i motorn på det fiskefartyg som använts för *fisket*, eller fängelse i högst sex månader.

2. Trålfiskes avslutande

Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Bo Arvidson (m) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Utskottet hade" och slutar med "JoU 1983/84:4)" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner att den av motionärerna förfäktade åsikten om när fisket skall anses vara avslutat är både rimlig och ur kontrollaspekter acceptabel. Den har f.ö. hävdats även av Sveriges Fiskares Riksförbund. Enligt utskottets uppfattning bör regeringen verka för en sådan ändring av fiskeförfattningarna som påyrkas i motionen. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:2872 yrkande 2.